

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยได้เริ่มวิวัฒนาการมา ตั้งแต่ สมัยพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2440 (ชวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 30) จนกระทั่งปัจจุบัน รัฐบาลได้ มอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง (Devolution) ซึ่งเป็นกรรมวิธีของการกระจายอำนาจ ทางการปกครอง (Decentralization) การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองท้องถิ่น จึงเป็น รูปแบบการปกครอง ที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มี การปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวในทางทฤษฎีและ แนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐ นั้น คั้งที่ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2535 : 6) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาระหน้าที่ ในการบริหารประเทศให้ประชาชน ได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ยอมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแล และจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของ ประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่ สนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชน ได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของ รัฐบาล โดยการให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อการสนองตอบต่อ ความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดว รวดเร็ว และตรงกับความมุ่งประสงค์ของ ชุมชนนั้น ๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น

จากแนวความคิดในการรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลัก การกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมี ส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การปกครองท้องถิ่นจึงถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้ แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกรู้ว่าตนมีความเกี่ยวพันมีส่วน ได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และห่วงเห่นต่อประ โยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่

อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด (ชูศักดิ์ เทียงตรง. 2530 : 6-7) นอกจากนี้ การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องพึงเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยประชาชนออกเสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน(ชวงส์ ฉายะบุตร. 2539 : 30)

ด้วยปัจจัยแห่งความต้องการให้เกิดการปกครองตนเองในการปกครองท้องถิ่น เพื่อที่จะสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 16 จึงมีเจตนารมณ์สำคัญประการหนึ่งคือการกระจายอำนาจ ดังที่ วราสิทธิ กาญจนสูตร (2546 : 12-15) กล่าวไว้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ให้ความสำคัญการปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดตั้งแต่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญ เจตนารมณ์สำคัญประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยคือการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นและได้วางกรอบความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องทำตามเท่าที่จำเป็น พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอน การกระจายอำนาจกำหนดความสัมพันธ์เรื่องอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสาระสำคัญ คือ กำหนดแผนการกระจายอำนาจเพื่อเป็นกรอบการทำงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจประกอบด้วย การดำเนินการถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะที่รัฐทำอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4 ปี

หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปี แรกสิ้นสุดลงจนถึงระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548-2553) ตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านมีการปรับบทบาทของราชการส่วนกลางราชการบริหารส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะเรียนรู้ร่วมกันใน การถ่ายโอนภารกิจ มีการปรับกลไกความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการบริหารส่วนภูมิภาคอย่างกลมกลืน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของ

ประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น และจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส ในช่วงเวลาหลังจากปีที่ 10 (พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป) ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจ การกำกับดูแลและการตรวจสอบ ตลอดจนการสนับสนุน การดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ในส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการและการคลังท้องถิ่นที่พึ่งตนเองและเป็นอิสระมากขึ้น ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะเปลี่ยนบทบาทจากฐานะผู้จัดทำบริการสาธารณะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ และกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้ขอบเขตที่ชัดเจน และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

จากการศึกษาประสิทธิภาพในการบริการกิจการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า แม้จะมีความพยายามในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการกระจายอำนาจจะมีทิศทางไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังไม่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในขั้นที่ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามที่ระบุไว้ในวิสัยทัศน์ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548-2553) ดังที่อดิศรา เกิดทอง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความมีประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองอุดรดิตต์ พบว่า การบริการสาธารณะของเทศบาลไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ถึงแม้ว่าเทศบาลและประชาชนจะให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นอันดับแรก ส่วนอุปสรรคที่มีผลต่อความมีประสิทธิภาพในการให้บริการของเทศบาลส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยภายในเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ปัจจัยภายนอกที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับบุญเรือง โพร้นิล (2547 : 24) ที่กล่าวว่า นักวิชาการไทยนั้นได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะค่อนข้างแคบเพราะมองเห็นถึงราชการที่ฝ่ายปกครองเป็นผู้จัดทำ ตลอดจนเป็นงานที่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ รวมถึงกิจการที่ฝ่ายปกครองให้เอกชนรับสัมปทานไปทำแทนด้วย เช่น กิจการอันเป็นสาธารณูปโภค หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการให้บริการสาธารณะเป็นกิจการซึ่งอยู่ในความอำนาจหรือความควบคุมของฝ่ายปกครองซึ่งจัดให้มีขึ้น

เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน ดังที่ประยูร กาญจนกุล (2538 : 108) ที่ได้ให้ความหมายของคำว่าบริการสาธารณะไว้ในหนังสือ “กฎหมายปกครอง” ว่าบริการสาธารณะ หมายถึง กิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรือในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

ด้วยเงื่อนไขของการบริการสาธารณะที่เอื้อต่อความไม่ชอบที่อาจเกิดขึ้น ดังที่บุญเรือง โภชน์นิล (2547 : 18) กล่าวว่า บริการสาธารณะนั้นจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไขสองประการคือ

1. กิจกรรมที่ถือว่าเป็นบริการสาธารณะจะต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลมหาชน ซึ่งหมายถึง กรณีที่นิติบุคคลมหาชนเป็นผู้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเองอันได้แก่กิจกรรมที่รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินการ และยังหมายความรวมถึงกรณีที่รัฐมอบกิจกรรมของรัฐบางประเภทให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการด้วย

2. กิจกรรมดังกล่าวมาแล้วในข้อ 1 จะต้องเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและตอบสนองความต้องการของประชาชน เมื่อศึกษาถึงลักษณะการบริการสาธารณะในท้องถิ่นพบว่าทำให้บริการด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างและการปรับปรุงซ่อมแซม ผิวถนนที่เชื่อมภายในหมู่บ้าน และถนนเชื่อมระหว่างอำเภอ การก่อสร้างสะพาน การขุดลอกลำน้ำ/ ลำห้วย/และลำเหมืองสาธารณะ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำหรับใช้ในการการอุปโภค บริโภค การขุดเจาะบ่อนบาดาล การจัดตั้งระบบประปาหมู่บ้าน การบริการเครื่องสูบน้ำ งานบรรเทาสาธารณภัยและสิ่งแวดล้อม งานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ฯลฯ เป็นสิ่งที่ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการรับบริการมากที่สุด และหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ กองช่าง โดยเฉพาะกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะกองช่างเป็นหน่วยงานที่จะต้องทำงานใกล้ชิดกับประชาชนเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของราษฎร มากที่สุด

ดังนั้นฝ่ายบริหารระดับสูง รวมถึงฝ่ายบริหารของกองช่าง และพนักงานในส่วนกองช่าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีผลต่อการเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมของประชาชนอย่างมาก เพราะเหตุผลที่กล่าวไว้ตอนต้นว่า การให้บริการสาธารณะเป็นกิจการที่รัฐ เป็นผู้มอบให้กับประชาชนเพื่อความกินคืออยู่ดี โดยรัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะต้องสนอง ความต้องการของประชาชนให้มากที่สุดโดยมิได้คำนึงผลกำไรเช่นเดียวกับบริการที่เอกชนจัดทำ แต่ประการใด รัฐพึงส่งเสริมจัดให้มีบริการมากประเภทที่สุดเท่าที่จะทำได้ หากว่าบริการสาธารณะที่รัฐ ไม่สามารถจะทำได้ดีมีประสิทธิภาพก็อาจมอบให้เอกชนรับ

ไปดำเนินการ ซึ่งต้องอยู่ในความควบคุมหรือการอำนวยความสะดวกหรือในลักษณะของการให้สัมปทานหรือรัฐมีส่วนในการร่วมหุ้นลงทุนดำเนินกิจการก็ได้ ทั้งนี้ หากว่าเอกชนที่ได้รับไปดำเนินบริการสาธารณะจะต้องกระทำในลักษณะทั่วไป ไม่หวังผลกำไรมากนัก ซึ่งรัฐมีสิทธิที่จะเพิกถอนบริการคืนมาเป็นของรัฐเมื่อใดก็ได้ เมื่อพิจารณาเห็นว่าเอกชนดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

นอกจากนี้งานวิจัยหลายเรื่องได้ศึกษาคุณภาพของการให้บริการสาธารณะของกองช่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งก็ยืนยันว่า การบริการสาธารณะของกองช่างยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (อดิสรุา เกิดทอง, 2546 : บทคัดย่อ) นอกจากนี้บุญเรือง โพนินิล (2546 : 170) ยังระบุว่าปัญหาและอุปสรรคการให้บริการสาธารณะของกองช่างมี 4 ด้าน คือ ด้านความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร ด้านความปลอดภัยของประชาชนในระหว่างปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ด้านการติดต่อสื่อสารของเจ้าหน้าที่กับประชาชน และด้านเครื่องมือ อุปกรณ์เครื่องใช้

ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาการบริการสาธารณะของกองช่างที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และปัญหาด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ก็เป็นจุดสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของกองช่าง

ประสิทธิภาพและการดำเนินการยกระดับการให้บริการสาธารณะให้เกิดผลจะนำมาสู่ การสร้างพลังในการดำเนินการยกระดับการบริการ เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยวงจรของการยกระดับการบริการสาธารณะแบบมีส่วนร่วมจะเริ่มจากการสร้างแรงบันดาลใจ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการปรับปรุงหรือยกระดับการบริการ แล้วจึงย้อนกลับมาสู่การสร้างแรงบันดาลใจที่จะทำให้ดีขึ้นต่อไป ซึ่งทั้งหมดจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่ที่การมีจิตสำนึกสาธารณะ ที่จะทำร่วมกันหรือทำด้วยใจ (บุญเรือง โพนินิล, 2547 : 20)

เพื่อให้ความสำเร็จของการกระจายอำนาจที่แท้จริง ในอันที่จะตอบสนองต่อเจตนารมณ์ ของกฎหมาย โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดการเข้าถึงการบริการสาธารณะนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือหัวใจสำคัญ ดังที่ วุฒิสาร ตันไชย (2546 : 6) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองจะเป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวดังกล่าว ความพยายามและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา เสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นบทพิสูจน์ที่สำคัญที่สุดต่อ ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องและไม่เห็นด้วยต่อการกระจายอำนาจ

จากปัจจัยหลาย ๆ ประการดังกล่าวข้างต้นเป็นสาเหตุให้ต้องเร่งการปรับปรุงหรือยกระดับ การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการมุ่งพัฒนา คุณลักษณะของฝ่ายบริหารและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกองช่าง จากการศึกษาในระยะแรกๆ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถ ทางการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า มุ่งประเด็นการศึกษา ไปที่ปัจจัยด้าน การบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล (Good Governance) ใน 6 หลักการ คือ หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส มีส่วนร่วม ดำเนินการด้วยคุณธรรม และคุ้มค่า ซึ่งมีกลไกอันก่อให้เกิด การบริหารจัดการที่ดี ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ ดีที่เอื้อต่อการพัฒนาประสิทธิภาพ และ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการ บริหารจัดการที่ดีซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การสร้าง และพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ที่ดีที่เอื้อต่อการพัฒนาประสิทธิภาพ และ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการ บริหารจัดการ

เมื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่ดีที่ เป็นประโยชน์ต่อการ ส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงมีการเสนอและกล่าวถึง แนวคิดนี้ อย่างกว้างขวาง อีกทั้งมีความพยายามที่จะให้มีการนำแนวคิด ไปสู่การปฏิบัติ มีการ กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และเป็น ที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบบริหารราชการ มีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากจะมีส่วนทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้วก็ยังสร้างความ เชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ และสามารถนำไปสู่ การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหา ร้ายแรงของประเทศได้

ตั้งแต่วันที่รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานราชการนำไปปฏิบัติ ซึ่ง เดิมอาจเรียกกันว่า การบริหารจัดการที่ดี ชรรมรัฐ หรือธรรมาภิบาล มาถึงปัจจุบันเมื่อมีการศึกษา เพิ่มเติมก็พบว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีใน 6 หลักการ ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นในพระ ราชกฤษฎีกาฯ จึงเห็นว่า หลักการที่สำคัญที่ควรเพิ่มเข้ามา เพื่อให้ครอบคลุม เรื่องการบริหาร จัดการที่ดีในภาพกว้างที่เป็นทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ คือ หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ (New Public Management) (สถาบันพระปกเกล้า. 2548 : 2-4)

แนวความคิดของหลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ หรือการจัดการนิยม (Managerialism) ตั้งอยู่บนสมมติฐานของความคิดที่เป็นสากลของทฤษฎีการบริหารและ เทคนิควิธีการจัดการว่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในแง่ของการบริหารรัฐกิจและการ

บริหารธุรกิจซึ่งเป็นกระแสแนวคิด ที่สอดคล้องกับรัฐประศาสนศาสตร์แบบคลาสสิกของ Woodrow Wilson ที่เน้นการแยกการเมืองออกจากการบริหารงานและ หลักการของวิทยาการ การจัดการ (Scientific Management) ของ Federic W. Taylor โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการ ประหยัด (Economy) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) (เดือนใจ วิเศษสุวรรณ. 2549 : online)

หลักการบริหารธุรกิจแนวใหม่ เรียกว่า “ทศธรรม” (10 Principles of Good Governance) มีหลักเกณฑ์ในการศึกษาและวัดการปฏิบัติงานจัดเป็น Good Governance Balance Score Card ที่ประกอบไปด้วยหลัก “ทศธรรม” หรือหลักการสำคัญ 10 ประการ ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการ สำนึกแห่งความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์ หลักการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการบริหารจัดการ และหลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร ซึ่งหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 10 หลักการ “ทศธรรม” สามารถนำไปใช้ได้กับ หน่วยงานของรัฐอย่างเหมาะสม เป็นการมองภาพรวมอย่างครบวงจร สามารถวัดทั้งปัจจัย นำเข้ากระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบขององค์กรได้ มิได้คำนึงเฉพาะแก่นแท้ของ พระราชกฤษฎีกาที่เน้นความคุ้มค่า ความมีประสิทธิภาพของการทำงานและผลสัมฤทธิ์เท่านั้น แต่เน้นการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นองค์รวม การคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าว ทำให้หน่วยงานที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นองค์กรสมัยใหม่สามารถมีแนวปฏิบัติ ได้จริง (สถาบันพระปกเกล้า. 2548 : 6-10)

การบริหารธุรกิจแนวใหม่เป็นเรื่องของการเสริมสร้างทักษะใหม่ในการพัฒนา นโยบายและปฏิบัติตามนโยบาย มีการรับรู้ มีการเคารพและยอมรับศักดิ์ศรีของการเป็นพลเมือง มากขึ้นโดยปกติข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรู้สึกว่าคุณค่ามากขึ้น เมื่อมีการเพิ่ม หรือขยายการให้บริการ ของตนและมีการติดต่อกับประชาชนมากขึ้น ผู้บริหารจะรู้สึกว่าตนได้ ประโยชน์จากการรับฟังประชาชนมากขึ้น และจากการบริการมากกว่าการกำกับดูแลเท่านั้น ประชาชนและข้าราชการจึงทำงานร่วมกันและระบุนโยบายและแนวทางแก้ไขร่วมกันด้วย กระแสการบริหารธุรกิจแนวใหม่ที่ให้ความสำคัญกับหลักการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การให้ความสำคัญกับประชาชน การมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีตามแนวคิดของการ บริหารแนวใหม่จึงเกิดขึ้น (สถาบันพระปกเกล้า. 2548 : 46-48) การบริหารธุรกิจแนวใหม่เป็น การรวมกลุ่มของแนวคิดและการปฏิบัติ เป็นหลักการที่ใช้ การดำเนินงานแบบเอกชนและธุรกิจ ในภาคราชการ หรือทำราชการให้เหมือนธุรกิจแต่ไม่ใช่ให้เป็นองค์กรทางธุรกิจ นักทฤษฎีที่

ศึกษาเรื่องของการเป็นพลเมือง เรื่องของชุมชน ประชาสังคม มานุษยวิทยาขององค์กรและการบริหารรัฐกิจแนวใหม่เป็นผู้ที่ได้มีส่วนในการผลักดันให้เกิดการอภิปรายกันถึงหลักการบริหารแนวใหม่ ๆ ขึ้น (Denhardt and Denhardt. 2003 : 42- 43 ; อ้างใน ถวิลวดี บุรีกุล. 2546 : 37)

ดังนั้น การพัฒนาคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมการทำงานของพนักงานกองช่างให้ยึดหลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ความสำเร็จของการกระจายอำนาจที่แท้จริง ในอันที่จะตอบสนองต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดการเข้าถึงการบริการสาธารณะ อันจะส่งผลต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะหลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ ประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญ เป็นหัวใจของการบริหารรัฐกิจแนวใหม่นี้ เพราะประชาชนมีฐานะของการเป็นพลเมือง และการเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อเป็นพลเมืองและหุ้นส่วน การปรึกษาหารือ การเปิดเผยข้อมูลการมีส่วนร่วม การทำงานอย่างโปร่งใส การทำงานที่มีหลักการ การยึดหลักนิติธรรมจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการบริการประชาชนให้เป็นที่พึงพอใจเนื่องจากการให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (ถวิลวดี บุรีกุล. 2548 : 40-48)

การพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน ของพนักงานกองช่างให้มีพฤติกรรมที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ก่อให้เกิดการสร้างงานที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการให้บริการสาธารณะ ถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจากจะแก้ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของพนักงานกองช่าง ที่ไม่สามารถบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงแล้ว ยังทำให้ปัญหาในการให้บริการสาธารณะสามารถแก้ไข โดยเฉพาะในด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่งถือเป็นหลักบริหารรัฐกิจแนวใหม่ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของพนักงานกองช่างได้อย่างดี

ผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์กรบริหารส่วนตำบลแล้ว น่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการตามบทบาทหน้าที่ของกองช่างได้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์กรบริหารส่วนตำบล ที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพการให้บริการของกองช่าง ซึ่งการศึกษาจะสามารถนำไปประยุกต์เพื่อการพัฒนาบุคลากรกองช่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ และปรับกระบวนการทำงาน และปรับระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่ อันจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ

การให้บริการแก่ประชาชนตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล
2. รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
3. เมื่อนำรูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้แล้ว พฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อประเมินผลรูปแบบการพัฒนา พฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นสมมติฐานเพื่อใช้ทดสอบความถูกต้องของทฤษฎีได้ว่า

1. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้า ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดีจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน ปัจจัยด้านสถานการณ์ช่วยในการทำงาน ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนปัจจัยด้านวิถีชีวิตแบบพุทธ ปัจจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ปัจจัยด้านค่านิยมทางวัตถุ ปัจจัยด้านทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม และปัจจัยด้านความเชื่ออำนาจในตนด้านการทำงาน มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล

2. หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้แล้ว พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลมีพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่

ขอบเขตการวิจัย

1. พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 124 แห่ง

2. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสารคาม รวมจำนวน 20 คน และวิเคราะห์ผลการทดลองเพื่อยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบ การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรระยะที่ 1

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ผู้บริหารและพนักงานกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 350 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและพนักงานกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 220 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของโบลเลน(Bollan) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542 : 54) กำหนดว่า ข้อมูลในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล การพิจารณาขนาด กลุ่มตัวอย่างควรพิจารณาควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า ถ้ามีจำนวนมากควรจะต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นด้วย ผู้วิจัยเลือกใช้

วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎของ ลินเดอร์แมน มีเรินดา และ โกลด์ (Linderman, Merenda & Gold) นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542 : 54) ที่ว่า อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่าง และ จำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรวัดได้ควรจะเป็น 20 : 1 ในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรวัดได้จำนวน 11 ตัวแปร จึงประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามข้อกำหนดนี้ได้ 220 คน

3.1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน ภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล คือ

- 1.1) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้า
- 1.2) ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดีจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน
- 1.3) ปัจจัยด้านสถานการณ์ยู่ยู่ในการทำงาน
- 1.4) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.5) ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน
- 1.6) ปัจจัยด้านวิถีชีวิตแบบพุทธ
- 1.7) ปัจจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม

2) ตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงเหตุและผล คือ

2.1) ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่

- 2.2) ปัจจัยด้านความความเชื่ออำนาจในตนในการทำงาน
- 2.3) ปัจจัยด้านค่านิยมทางวัตถุ

3) ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ คือพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบ การบริหารรัฐกิจแนวใหม่

3.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยระยะที่ 2

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ จำนวน 20 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 กลุ่มทดลองและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3

3.3.1 กลุ่มทดลองได้แก่ พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล รวม 20 คน

3.3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 1) ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการทำงานตามหลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการรัฐกิจแนวใหม่ หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีพฤติกรรมการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ มีวิธีการ กิจกรรม โครงการ หรือแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้เปลี่ยนจากพฤติกรรมเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ในเชิงบวก ที่มีคุณลักษณะตามหลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่
2. พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงาน สังกัดกองช่างในองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม
3. พฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบบริหารรัฐกิจแนวใหม่ ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถใน การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามดัชนีชี้วัด คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ หลักการบริหารจัดการ หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 และปรับปรุงเพิ่มเติมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
4. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้า หมายถึง การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าทางด้านอารมณ์ ได้แก่ ให้ความจริงใจ ให้กำลังใจในการทำงาน ทางด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น ให้ความรู้ คำปรึกษา พுகุศล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทางด้านสิ่งของหรือบริการ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การบริการต่าง ๆ ในการวัดการ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้า
5. ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดีจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เห็นตัวอย่างจากเพื่อนร่วมงาน ทำงานในหน้าที่

ได้ดีและประสบความสำเร็จ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชนเป็นสำคัญ

6. ปัจจัยด้านสถานการณ์ยั่วยุในการทำงาน หมายถึง สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่กองช่าง เช่น การปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ ปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย การแสดงออกของผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หรือผู้มาติดต่อ ที่กระทบต่อความรู้สึก อารมณ์ และส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน

7. ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถกระทำสิ่งใด ๆ ที่ตั้งใจไว้แล้วให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ถึงแม้ว่า จะพบอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ รู้จักกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของตน อดทนทำงาน ที่ยากได้เป็นเวลานาน

8. ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน หมายถึง การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลมีปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักอด ใรร้อได้ เพื่อรองรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคตนั้น ในการวัดลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน

9. ปัจจัยด้านวิถีชีวิตแบบพุทธ หมายถึง การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเลือกที่จะปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันอย่างยึดหลักธรรมะทางพุทธศาสนา และหลีกเลี่ยงการใช้ชีวิตอย่างผิดศีล เช่น นำหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนามา ประกอบการเลือกอาชีพ การพักผ่อนหย่อนใจ การเที่ยวเตร่ การทำบุญสุนทาน

10. ปัจจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลดังกล่าวนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล เหตุผลที่บุคคลอาจใช้ได้นั้นมี 6 ประเภท เรียงตามลำดับจากขั้นต่ำ ไปสู่ขั้นสูงสุด ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก คือ 1) หลักการเชื่อฟังคำสั่ง การหลบหลีกและการลงโทษทางกาย 2) หลักการแสวงหารางวัลที่เป็นวัตถุสิ่งของ 3) หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ 4) หลักการทำหน้าที่ของสังคม 5) หลักการใช้วิจารณ์ญาณของตนเอง 6) หลักการยึดมั่นอุดมคติสากล

11. ปัจจัยด้านค่านิยมทางวัตถุ หมายถึง การที่พนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของ และเงิน เหนือสิ่งอื่นใด โดยเชื่อว่าเงินและวัตถุสิ่งของที่มีค่าสามารถซื้อหาจัดหาได้ทุกอย่างในชีวิต ใช้จ่ายยั้งสิ่งของเงินทอง วัตถุ เหนือจิตใจเหนือคุณธรรม

12. ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ หมายถึง การประเมินค่าของพนักงานกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลว่าพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด มีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ และพร้อมที่จะส่งเสริม สนับสนุนในการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว

13. ปัจจัยด้านความความเชื่ออำนาจในตนเองในการทำงาน หมายถึง ความเชื่อและการคาดหวังของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการทำงานว่าผลที่เกิดขึ้นกับตนไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสียนั้นเกิดจากตนเองมากกว่าที่จะเกิดจากคนอื่น หรือความบังเอิญ

14. พฤติกรรมการทำงานตามหลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ หมายถึง การปฏิบัติงานของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นไปตามภารกิจ และบรรทัดฐานประสงค์ที่กำหนดขึ้นไว้รวมทั้งคุ้มค้ำกับทรัพยากรที่ใช้ไปแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด โดยยึดหลักการ 10 หลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ หลักความคุ้มค้ำ หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการบริหารจัดการหลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

15. หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ หมายถึง หลักการบริหารงานภายใต้กรอบแนวคิดของหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 หลักการ และหลักการบริหารแนวใหม่อีก 4 องค์ประกอบรวมเป็นหลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ได้แก่ หลักนิติธรรม หมายถึงการตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม หลักคุณธรรม หมายถึงการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม หลักความโปร่งใส หมายถึงการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็น หลักความรับผิดชอบ หมายถึงการตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค้ำ หมายถึงการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการภาครัฐยุคใหม่ หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการที่สร้างให้บุคลากรในองค์กรได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้สารสนเทศว่าด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการรัฐกิจ ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบของการพัฒนาพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สามารถนำไปปรับพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการรัฐกิจแนวใหม่ ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวอย่างการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลได้

2. ได้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของพนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อรูปแบบการพัฒนาได้ผ่านการทดลองใช้แล้วจะทำให้พฤติกรรมการทำงานของพนักงานกองช่างดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY